

Lietuvos Respublikos Seimui
Gedimino pr.53, 01109 Vilnius

2019-09-06 Nr. S-085

Siunčiama el.paštu: priim@lts.lt

PASIŪLYMAI DĖL ĮSTATYMO NR. XIII-328 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos Seimui šiuo metu pateiktas LR Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 19 straipsnio pakeitimo projektas (toliau – Projektas), kuriuo siekiama apibrėžti vidaus sandorių reglamentavimo sritį. Projekte nurodoma, jog *vidaus sandoriai sudaromi dėl vandens tiekimo, nuotekų valymo, šilumos tiekimo paslaugų teikimo*, tačiau Lietuvos keleivių vežimo asociacijos nuomone, tikslinga tokių paslaugų sąrašą papildyti keleivių vežimo paslaugomis.

Vietos savivaldos institucijų viena iš pagrindinių funkcijų yra organizuoti vietinio susisiekimo paslaugų teikimą. Tai reiškia, kad miesto ar rajono viešojo susisiekimo paslaugos turi būti teikiamos vietos gyventojams nepertraukiamai bei kokybiškai. Toks tikslas ne visais atvejais gali būti įgyvendinamas organizuojant viešojo pirkimo procedūras, todėl tiesioginiai sandoriai, įstatymo nustatyta tvarka, turi būti sudaromi ir dėl keleivių vežimo paslaugų teikimo.

Teikiamas siūlymas būtent dėl tiesioginių sandorių sudarymo galimybės atitinka ir ES teisinį reglamentavimą. Reglamentas 1370/2007, kuris yra tiesioginio taikymo dokumentas, numato, kad vietos kompetentinga institucija – nesvarbu, ar tai būtų integruotas keleivinio transporto viešąsias paslaugas teikianti atskira institucija, ar institucijų grupė – gali nuspręsti viešąsias keleivinio transporto paslaugas teikti pati arba tiesiogiai sudaryti viešųjų paslaugų sutartis su teisiškai atskirtu subjektu, kurį vietos kompetentinga institucija, o institucijų grupės atveju – bent viena vietos kompetentinga institucija – kontroliuoja panašiai, kaip ji kontroliuoja savo padalinius (Reglamento 5 str. 2 d.). Taigi, Reglamentas, išskyrus jei tai aiškiai draudžia nacionalinė teisė, numato savivaldos institucijoms teisę pačioms spręsti ar skelbti viešojo pirkimo konkursą paslaugų teikimui ar šią viešąją funkciją perduoti vykdyti savo kontroliuojamoms įmonėms tiesioginės sutarties pagrindu.

Projekto papildymas, kuris numato ekonominės ir socialinės naudos derinimą, siekiant geriausio rezultato taip pat sudarys prielaidas darnaus judumo koncepcijos įgyvendinimui, kurios viena iš esminių nuostatų yra aukštos kokybės susisiekimo paslaugų mieste ir priemiestyje teikimas aplinką mažiau teršiančio ir

į bendrą sistemą integruoto transporto pagalba. Tokio tikslo įgyvendinimas reikalauja ilgalaikės strategijos ir investicijų tęstinumo, kadangi tik esant ilgalaikiam ir tvariam įsipareigojimui, projektus finansuojantys bankai gali pasiūlyti palankias finansavimo sąlygas transporto priemonių nuolatiniam atsinaujinimui. Savivalda konkursuodama vietinio susiekimo vežimus gali pasirinkti vežėją, kuris pasiūlys trumpalaikiam laikotarpiui geriausią kainos ir kokybės santykį, tačiau paslaugos kokybiniai ir ekologiniai reikalavimai dėl naujų technologijų greitai keičiasi, o konkurso būdu sudarytos sutartis negali būti keičiamos, todėl kyla tokių sutarčių nutraukimo grėsmė, o sudarytos sutartys dėl nutraukimo rizikos nėra priimtinos finansų institucijoms. Dėl šios priežasties konkursą laimėję vežėjai faktiškai negali reikiamu mastu atnaujinti naudojamų transporto priemonių. Tai lemia, jog viešojo transporto paslaugos vartotojas galimai gauna paslaugą patrauklesne kaina, tačiau kartu paslauga teikiama nesiorientuojant į darnaus judumo prioritetus.

Jei savivaldybėms būtų leista pasirinkti sudaryti tiesioginius sandorius, taip kaip tai numatoma Reglamente, tai toks veikimas suteiktų pagrindą ilgalaikėje perspektyvoje, subsidijuojant įsigijimus ir pasitelkiant finansines įstaigas, atnaujinti būtent konkrečios savivaldos viešojo transporto priemonių parką, teikti ekologiškas ir kokybės reikalavimus atitinkančias paslaugas, o kartu ir mažinti paslaugos kainą. Tiesioginiai sandoriai tarp savivaldybių ir jų vežėjų, kaip taisyklė, atnaujinami atliekant naują investiciją, kad užsitikrinti viešųjų paslaugų sutarties termino pritaikymą naujos paskolos terminams. Taip miestai užsitikrina laipsnišką transporto priemonių parkų finansavimo galimybę pagal savo išgales ir naujausias technologijas.

Siūlant Projekto papildymą pažymėtina, kad toks pasiūlymas, t.y. tiesioginių sandorių sudarymo galimybės numatymas, neužkerta kelio savivaldai priimti sprendimo dėl vežimo paslaugų rinkos liberalizavimo ir dalį maršrutų konkurso pagrindu perduoti kitam paslaugos tiekėjui, kadangi tiesioginių sandorių taikymas numatytas tik išimtiniais ir įstatymo griežtai apibrėžtais atvejais.

Dėl nurodytų priežasčių teikiamas Projektas turėtų būti papildytas Įstatymo 19 str. 2 d. 1 punktą papildant keleivių vežimo paslaugomis ir išdėstyti jį taip: **vidaus sandoris yra sudaromas dėl vandens tiekimo, nuotekų valymo, šilumos tiekimo ir keleivių vežimo paslaugų teikimo.**

Pagarbiai

Prezidentas

Gintaras Nakutis